

Mål- og Indholdsbeskrivelse for SFO

Øster Hornum Børneunivers

Birkehøjvej 8, Øster Hornum
9530 Støvring

Indledning

Byrådet har siden 1. august 2009 været forpligtet til at fastsætte mål- og indholdsbeskrivelser for skolefritidsordninger, kaldet SFO. Offentliggørelse af mål- og indholdsbeskrivelser for SFO skal give borgerne mulighed for at få indblik i den enkelte kommunes prioriteringer og serviceniveau i forhold til skolefritidsordninger. Formålet med beskrivelserne er desuden at fremme, at skolefritidsordningerne inddrages i opfyldelsen af folkeskolens formål.

Mål og Indholdsbeskrivelsen sætter rammen for beskrivelsen af arbejdet i Rebild Kommunes SFO'er og skal være med til at sikre sammenhængen til Rebild Kommunes Sammenhængende Børnepolitik og Perspektiver på det gode børneliv. Der er en række fælleskommunale mål og mulighed for at lave egne lokale mål.

Mål- og indholdsbeskrivelserne udarbejdes/revideres hvert andet år i forbindelse med udarbejdelsen af skolernes kontrakter, hvor mål- og indholdsbeskrivelser vedlægges som en del af skolernes kontrakter.

Denne mål- og indholdsbeskrivelse er gældende for 2015 og 2016.

Skolefritidsordninger i Rebild Kommune

Skolefritidsordninger er som en del af skolens virksomhed omfattet af folkeskolens formålsparagraf:

§ 1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.

Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Byrådet i Rebild Kommune har besluttet at supplere formålsparagraffen med et overordnet formål for SFO i Rebild Kommune:

En skolefritidsordning, i daglig tale SFO, skal forstås som en del af skolens virke og er 58 % forældrefinansieret. SFO i Rebild kommune omfatter en mini SFO (førskolegruppe 5-6 årige), en SFO for klassetrinnet 0.-3. kl. og SFO 2 for klassetrinnet 4. - 6. kl.

Målet er at forankre samarbejdet mellem undervisningsdelen og fritidsdelen i en helhed. Dette gøres ved at sikre:

- at det tværgående personalesamarbejde udmønter sig i en helhedsvurdering af det enkelte barn ved en koordineret indsats for at udvikle barnets samlede kompetencer
- at forældresamarbejdet er et fællesanliggende baseret på åbenhed og tillid
- at børn, der har behov for en ekstra indsats, sikres en sammenhæng mellem skole og SFO, der tager udgangspunkt i barnets særlige behov
- hensigtsmæssige rammer for overgangene mellem dagtilbud, SFO og skole
- hensigtsmæssige rammer for at barnet kan videreføre elementer fra undervisningen til SFO'en og omvendt
- samt at arbejdet i såvel SFO som skole er i overensstemmelse med den sammenhængende børnepolitik i Rebild Kommune.

Ledelse af skolefritidsordning

Lederen af SFO'en er en del af skolens ledelsesteam og refererer til skolelederen, der har det overordnede ledelsesansvar for SFO'en. SFO-lederen har det daglige ansvar for SFO'ens drift, herunder ansvar for det pædagogiske arbejde, personaleledelsen og administrationen af SFO'ens budget.

SFO-lederen har sammen med det øvrige ledelsesteam et ansvar for at sikre samarbejde mellem lærere og pædagoger, samt for at bringe de to faggruppers kompetencer i spil i det pædagogiske arbejde.

Samarbejdet med dagtilbud

I Rebild Kommune arbejdes målrettet med tidligt optag, dvs. at børnene starter i skolefritidsordning 4 måneder før skolestart.

Målet med tidligt optag er:

- at sikre gode rammer og sammenhæng i overgangen mellem dagtilbud, skole og SFO
- at sikre, at børn og forældre oplever et sammenhængende tilbud. I den forbindelse laves aftaler med forældrene i dagtilbuddet om, at de oplysninger, institutionen har om barnet, videregives til skolefritidsordning og skole.
- at sikre hensigtsmæssige rammer for børn med særlige behov.

Den enkelte SFO definerer, hvordan læreplanernes temaer inddrages i den pædagogiske praksis. Dette sker i dialog med det enkelte dagtilbud og med henblik på at sikre, at det pædagogiske indhold bidrager til styrkelsen af sammenhæng i overgangen.

Mål for pædagogiske aktiviteter i SFO og SFO2

Formuleringen af skolefritidsordningens overordnede mål ligger i "Perspektiver på det gode børneliv", hvor det bærende i arbejdet skal tage udgangspunkt i de fire dogmer: motivation, mening, helhed og læring. SFO'en indgår i et forpligtende samarbejde med forældrene omkring børnenes trivsel.

Det overordnede mål for SFO'ens pædagogiske praksis er at skabe rammerne for at det enkelte barn kan udvikle sine personlige og sociale kompetencer i fællesskaber og gennem relationer til andre. Som beskrevet i "Perspektiver på det gode børneliv" ligger ansvaret for inklusionen aldrig hos det enkelte barn, men derimod hos de voksne omkring barnet. SFO'ens pædagogiske arbejde består således i "at alle børn udvikler sig og bliver så dygtige som de kan, at alle børn trives og at alle børn inkluderes."

Barnets selvværd styrkes gennem samvær med andre børn og anerkendende voksne, og barnets selvtillid styrkes når det får mulighed for passende udfordringer.

I SFO'en skal barnet udvikle sin evne til at vise empati, at behandle andre ordentligt, at acceptere forskelligheder, at acceptere og forstå egne og andres grænser, at kunne lytte til andre og håndtere konflikter. Der arbejdes med barnets udvikling af en erkendelse af en personlig og social formåen ift. andre.

Alt dette er muligt for barnet at udvikle når det får mulighed for at lege eller deltage i aktiviteter alene eller sammen med sine venner. Barnet skal i dagligdagen opleve at det har indflydelse på leg og aktiviteterets indhold, så det kan udvikle en større forståelse for fællesskab, ansvar og demokrati. Det skal sikres at der i den pædagogiske praksis er balance mellem voksenorganiserede og selvvalgte aktiviteter. Idet den voksne har ansvaret for inklusion af det enkelte barn, er det den voksnes opgave at have øje for, om alle børn er inddraget i aktivitet og er i trivsel.

I Rebild Kommunes SFO'er er barnets alsidige personlige udvikling omdrejningspunktet for arbejdet med de to temaer: Barnets læring gennem leg, krop, sundhed og bevægelse.

Barnets læring gennem leg

I legen kan barnet eksperimentere, det kan ræsonnere, bruge sin nysgerrighed og prøve sig selv af. Legen støtter og udvikler barnets tænkning, barnets sprog og fantasi, barnets kreativitet, social indstilling og følelser. I SFO og SFO2 skal der være rammer og plads til egen leg. Der skal være plads til udfoldelse gennem vilde lege, men også mulighed for ro og fordybelse.

Kreativitet er en nødvendig forudsætning for personlig, social og samfundsmæssig vækst og innovation. Pædagogerne i SFO og SFO2 kan bl.a. være medvirkende til at støtte barnet i at fremme deres kreativitetsudvikling og læring.

Kreativiteten i barndommen kan overføres til voksenlivet og dermed skabe innovation dvs. nytænkning i forhold til udvikling af samfundet.

Kreativitet kan udvikles gennem relationer i pædagogiske læringsmiljøer med plads til fordybelse, eksperimenteren leg og improvisation.

Det er pædagogens rolle at understøtte og skabe rum til denne fordybelse.

Krop, sundhed og bevægelse

I SFO og SFO2 arbejdes der med bevægelse, idet dette er afgørende for børns sundhed og udvikling. Aktive børn trives bedre, har mere energi og er mindre syge. Bevægelse styrker børns motorik, og øger deres evne til koncentration og læring. Motorikken har desuden betydning for barnets sproglige udvikling.

Samtidig er barnets kropsbeherskelse et vigtigt fundament for at barnet kan fungere optimalt i relationen til andre mennesker. Er barnet sikker i sine kropsbevægelser, vil det ofte opleve at have succes i lege og aktiviteter, og derved få lyst til at udfordre sig selv.

I den nye skolereform lægges op til et samarbejde lokalt med idrætsforeninger m.m. Der vil være forskellige lokale løsninger på dette samarbejde.

Samspelet mellem skole, SFO og SFO2

Idet Rebild Kommune arbejder med indskolingsmodel, indgår SFO'ens medarbejdere også i skoledelen. SFO'ens medarbejdere understøtter således det pædagogiske arbejde med det enkelte barns læring gennem hele dagen.

Barnet udvikler sig og lærer i aktivt samspil med omverdenen, hvorved de tilegner sig viden, færdigheder, normer, holdninger, sociale adfærds- og handlemåder. Læringen sker, når barnet opnår nye erfaringer, som bygger på allerede erhvervede. Barnet bruger sine sanser og krop, imiterer og gentager i læreprocessen.

Barnet lærer i uformelle og formelle sammenhænge. Den formelle læring er kendetegnet ved at være bevidst pædagogisk tilrettelagt, hvor den uformelle læring er indlejret i legen i samværet med andre og i samspil med det omgivende.

Det er altafgørende, at SFO og SFO2 danner udviklende rammer for læring, og tilbyder passende udfordringer i forhold til børnenes kompetencer og potentiale. Desuden har det pædagogiske personale en særlig forpligtigelse til at reflektere over deres position som rollemodeller. De skal være motiverede og engagerede, og være bevidste om at skabe positive og anerkendende relationer til børnene. Der arbejdes med rollen som vejleder, som guide, og som deltagende i børnenes aktiviteter og lege.

Med disse forudsætninger er målet at skabe så optimale læreprocesser som muligt, hvor både voksne og børn kan være involverede, fokuserede og koncentrerede.

I Rebild Kommunes SFO'er tilbydes der som udgangspunkt ikke lektiestøtte som en fast aktivitet.

Pædagogisk dokumentation

Dokumentation er vigtigt værktøj for at sikre det kvalificerede pædagogiske arbejde. Dokumentationen danner baggrund for udvikling af den pædagogiske praksis, og bidrager til at sikre et didaktisk fokus. Det gælder i forhold til den interne dokumentation, som fx kan være i form af iagttagelser, refleksioner og evaluering. Men det gælder også den eksterne dokumentation til børn, forældre, samarbejdspartnere og andre interessenter.

Dokumentationen kan have mange former. Der er den mundtlige, som fx finder sted i den daglige dialog med forældrene, i forbindelse med forældresamtaler og forældremøder, i forbindelse med evalueringer på personalemøder eller gennem vejledning af studerende i praktik.

Der er den skriftlige, som eksempelvis sker gennem elevplaner, orientingsskrivelser, aktivitetskalender eller artikler på skolens hjemmeside.

Endelig er der også den visuelle dokumentation, som eksempelvis fotos, video, udstillinger osv. Oftest er det SFO'ens personale som dokumenterer den pædagogiske praksis, men dokumentation er også noget barnet selv kan bidrage til gennem tegninger, skulpturer, billeder, historier osv.

Når barnet selv bidrager, bliver dokumentationen nærværende og betydningsfuld for barnet.

Evaluering af den pædagogiske praksis

Løbende evaluering bidrager til udviklingen af arbejdet med det enkelte barn og den enkelte

gruppe, og er med til at sikre kvaliteten i det pædagogiske arbejde. Evalueringen finder eksempelvis sted i forbindelse med forberedelse til forældresamtaler, som opfølgning på aktiviteter og som værktøj til den faglige udvikling af SFO'ens medarbejdere.

Evalueringen systematiseres gennem konkrete evalueringsmodeller, som bidrager til en fastholdelse af fokus på de konkrete pædagogiske mål. Den enkelte SFO vælger selv hvilke værktøjer som benyttes i forbindelse med evalueringer af det enkelte barn eller evaluering af konkrete aktiviteter og indsatsområder.